

1	CO JE FILOZOFIE?	15
1.1	<i>Úvodní úvaha</i>	15
1.2	<i>Původ jména</i>	16
1.3	<i>Problém počátku</i>	17
1.3.1	Zkušenost	17
1.3.2	Údiv	18
1.3.3	Pochybování	19
1.3.4	Bez předpokladů	19
1.4	<i>Rozlišení</i>	21
1.4.1	Filozofie a speciální věda	21
1.4.1.1	Klasifikace speciálních věd	21
1.4.1.2	Reálné vědy (4.6)	21
1.4.1.3	Filozofie a reálné vědy (5.1)	22
1.4.1.4	Filozofie a formální vědy (4.5)	26
1.4.2	Filozofie a náboženství (7.1, 7.4.1)	26
1.4.3	Filozofie a umění	28
1.4.4	Filozofie a ideologie	31
1.4.4.1	Marxistický pojem ideologie (2.4)	31
1.4.4.2	Pozitivistický pojem ideologie (2.2)	32
1.4.4.3	Neutrální pojem ideologie	33
1.5	<i>Pokus o definici</i>	33
1.5.1	Věda	33
1.5.2	Základní věda	34
1.5.3	Univerzální věda	34
1.5.4	Rozumová věda	34
1.5.5	Kritická věda	34
1.6	<i>Příklady z dějin pojmu filozofie</i>	35
1.6.1	Platón	35
1.6.2	Aristotelés	36

Číselné údaje v závorkách udávají, ke kterým jednotkám je možno přejít (které tematicky navazují).

1.6.3	Tomáš Akvinský	36
1.6.4	René Descartes	36
1.6.5	Thomas Hobbes	36
1.6.6	Immanuel Kant	37
1.6.7	Johann Gottlieb Fichte	37
1.6.8	Georg Wilhelm Friedrich Hegel	37
1.6.9	Karl Marx	38
1.6.10	Ludwig Wittgenstein	38
1.6.11	Martin Heidegger	38
1.6.12	Karl Jaspers	38
1.6.13	Karl Popper	39
1.7	<i>Jednota filozofie — mnohost systémů (2.5.4)</i>	39
1.8	<i>Základní otázky filozofie — platónský trojúhelník</i>	40
1.8.1	Podobenství o jeskyni	40
1.8.2	Kritika zkušenosti	41
1.8.3	Platónský trojúhelník	43
1.8.4	Praxe (6)	45
1.8.5	Hlavní směry filozofického tázání (3, 4, 7.2.3)	45
1.9	<i>Rozdělení filozofie</i>	46
2	SOUČASNÁ FILOZOFIE	48
2.1	<i>Pozice orientované fenomenologicky</i>	48
2.1.1	Fenomenologická metoda (Husserl)	48
2.1.2	Existencialismus	50
2.1.3	Hermeneutika (4.4.4, 5.5)	52
2.2	<i>Analytická filozofie</i>	54
2.2.1	Pozitivismus (4.2.3.1)	54
2.2.2	Wittgenstein I (4.5)	55
2.2.3	Novopozitivismus Vídeňského kruhu (4.6)	58
2.2.3.1	Kritérium smyslu (4.6.3)	59
2.2.3.2	Od Vídeňského kruhu k novější analytické filozofii (4.4.1)	61
2.2.4	Kritický racionalismus	62
2.2.5	Wittgenstein II (4.4.4)	63
2.3	<i>Srovnání</i>	64
2.4	<i>Marxismus</i>	65
2.4.1	Karl Marx (5.5.4.3, 7.1.2)	65
2.4.2	Marxismus-leninismus	67
2.4.3	Neomarxismus (2.5.2, 6.4.1.2)	67

2.5	<i>Jednotlivé pozice</i>	69
2.5.1	Dialogická rekonstrukce (erlangenská škola)	70
2.5.2	Univerzální pragmatika (J. Habermas)	70
2.5.3	Transcendentální hermeneutika (K. O. Apel)	71
2.5.4	Univerzální kritika jazyka (E. Heintel)	72
3	SKUTEČNOST	75
3.1	<i>Vlastní a nevlastní jsoucno</i>	75
3.1.1	Předsókratovská expozice	76
3.1.1.1	Jónští přírodní filozofové	76
3.1.1.2	Hérakleitos z Efesu	76
3.1.1.3	Parmenidés z Eleje	77
3.1.1.4	Přehled	77
3.1.2	Descartův mechanismus	79
3.1.3	Labyrint kontinua (Leibniz)	79
3.1.4	Atomismus	81
3.1.5	Substance (Aristotelés) (3.4.4, 3.4.3.3)	82
3.1.6	Nevlastní jsoucno (4.1)	83
3.2	<i>Uskutečnění a možnost</i>	85
3.2.1	Původ a význam rozlišení (7.2.1.1)	85
3.2.1.1	Dialektika	86
3.2.2	Substance a akcident	87
3.2.2.1	Kategorie (3.3)	89
3.2.3	Látka a forma (hylémorfismus)	90
3.2.3.1	Ontologický pojem látky	91
3.2.4	Esence a bytí	93
3.2.5	Systém diferencí (7.2.1.3)	94
3.2.6	Ontologická kauzalita (4.3.2, 4.6.4)	95
3.2.6.1	Aristotelova nauka o příčinách (7.2.1.1)	95
3.2.6.2	Kauzalita a nauka o možnosti a uskutečnění (4.6.4, 6.1.5)	96
3.3	<i>Transcendentálie</i> (4.5.2.2)	98
3.3.1	Jedno	99
3.3.2	Pravdivé (4.7)	100
3.3.3	Dobro (6.1)	101
3.3.4	Krásno	102
3.4	<i>Příroda</i>	103
3.4.1	Přírodní věda a přírodní filozofie (4.6)	103
3.4.2	Strom Porfyriův (4.5.5.2)	104
3.4.3	Těleso	105
3.4.3.1	Prostor	106

3.4.3.2	Čas (5.5)	108
3.4.3.3	Anorganické jsoucno	110
3.4.4	Živé jsoucno	111
3.4.4.1	Těleso jako organismus	112
3.4.4.2	Teleologie (7.2.1.1.2)	114
3.4.5	Animalita, živočišnost (4.2.1, 4.1.1)	115
3.4.5.1	Živočišný organismus (4.2, 5.1—3)	116
3.4.5.2	Evoluce (5.5.3, 7.2.1.1.2)	118
4	POZNÁNÍ	121
4.1	<i>Filozofie Já: transcendentální reflexe</i>	121
4.1.1	Filozofický problém poznání	121
4.1.2	Teorie odrazu	122
4.1.3	Kantův kopernikovský obrat	123
4.1.4	Transcendentální dirence (6.1—2)	126
4.1.5	Hraniční pojem: věc o sobě (Ding an sich)	127
4.1.6	Spor o existenci světa (7.2.3)	128
4.2	<i>Poznání smyslové a duchovní</i>	130
4.2.1	Smyslovost vnější a vnitřní	131
4.2.2	Smyslovost a duch	132
4.2.2.1	Vztaženost k subjektu (5.2, 5.7)	132
4.2.2.2	Všeobecnost (4.5.2.4)	133
4.2.2.3	Totalita (5.4)	133
4.2.2.4	Jazykový charakter (4.4)	134
4.2.3	Empirismus a racionalismus	135
4.2.3.1	Empirismus (6.3.2)	136
4.2.3.2	Racionalismus	137
4.2.3.3	Osvícenství	137
4.2.3.4	Překonání empirismu a racionalismu Kantem	138
4.3	<i>Struktura poznání</i>	139
4.3.1	Struktura poznání podle Tomáše Akvinského	139
4.3.1.1	První diference	139
4.3.1.2	Druhá diference	141
4.3.2	Struktura poznání podle Kanta	142
4.3.2.1	Transcendentální estetika	143
4.3.2.2	Transcendentální logika (4.5.1.1)	143
4.3.2.2.1	Transcendentální analytika	143
4.3.2.2.2	Transcendentální dialektika	145
4.3.2.3	Další výhledy (6.1, 7.2.2)	146
4.4	<i>Poznání a jazyk</i>	146

4.4.1	Analytická a neanalytická filozofie jazyka	147
4.4.1.1	Analytická filozofie jazyka	147
4.4.1.2	Neanalytická filozofie jazyka	147
4.4.2	Nadznakový charakter jazyka	148
4.4.3	Trojsměrnost jazyka (5.6)	149
4.4.4	Jazykový obraz světa (5.4)	150
4.4.5	Dialektika jazyka	151
4.4.5.1	Univerzální gramatika (N. Chomsky)	153
4.5	<i>Logika</i>	154
4.5.1	Co je logika?	154
4.5.1.1	Formální a transcendentální logika	156
4.5.1.2	Dějiny formální logiky	156
4.5.1.3	Filozofie a formální logika	157
4.5.1.4	Logistika a metalogika	157
4.5.2	Slovó a význam	159
4.5.2.1	Vlastní jména a predikáty	159
4.5.2.2	Jednoznačnost a mnohoznačnost (stejnomenost)	160
4.5.2.3	Definice	161
4.5.2.4	Problém univerzálií (obecnin)	162
4.5.3	Výroková logika (4.7)	163
4.5.3.1	Spojování výroků	164
4.5.3.1.1	Konjunkce	164
4.5.3.1.2	Disjunkce	165
4.5.3.1.3	Implikace	165
4.5.3.1.4	Exkluze	165
4.5.3.1.5	Ekvivalence	165
4.5.3.2	Logické zákony	165
4.5.4	Predikátová logika	166
4.5.4.1	Predikáty jednomístné a vícemístné	167
4.5.4.2	Jednoduchý výrok a výroková forma	167
4.5.4.3	Kvantifikátory	167
4.5.4.4	Formalizace	167
4.5.4.5	Logické zákony	168
4.5.4.6	Věty A, E, I, O	168
4.5.5	Logika tříd (množin)	169
4.5.5.1	Spojení tříd (množin)	169
4.5.5.2	Výroky o třídách (množinách)	170
4.5.6	Logický čtverec	170
4.5.7	Sylogistika	171
4.5.7.1	Trojice vět, které mohou tvořit platné sylogismy	171
4.5.7.2	Tvary (figury) sylogismu	172
4.5.8	Výhledy	173
4.6	<i>Teorie vědy</i>	173
4.6.1	Systém — teorie — věda	173

4.6.2	Dedukce a axiomatický systém	174
4.6.3	Indukce	175
4.6.3.1	Pozorování — popis — klasifikace	176
4.6.3.2	Hypotéza	177
4.6.3.3	Teorie	179
4.6.4	Vysvětlení	180
4.6.5	Objasnění některých pojmů	180
4.6.6	Význam empirických teorií	182
4.7	<i>Pravda (7.2.3)</i>	183
5	ČLOVĚK	187
5.1	<i>Člověk jako téma vědy</i>	187
5.2	<i>Animalita a duch</i>	188
5.3	<i>Člověk jako fenomén</i>	189
5.4	<i>Světскost</i>	192
5.4.1	Svět jako celost	192
5.4.2	Činnost (6.1)	193
5.5	<i>Dějinnost</i>	195
5.5.1	Bytí k smrti	196
5.5.2	Dějinnost a dějiny	198
5.5.3	Příroda a dějiny	200
5.5.4	Filozofie dějin	201
5.5.4.1	Augustin	202
5.5.4.2	Hegel	203
5.5.4.3	Marx	203
5.5.4.4	Posouzení	203
5.6	<i>Společenskost</i>	204
5.6.1	Konflikty	205
5.6.2	Pohlaví	207
5.6.3	Rodina	210
5.6.4	Společnost	211
5.6.5	Stát (6.5)	212
5.6.6	Lidstvo (6.4)	214
5.7	<i>Tělo a duše</i>	214
5.7.1	Duše a duch	215
5.7.2	Pokusy o řešení	215
5.7.3	Duch jakožto duše	217
5.8	<i>Problém nesmrtnosti</i>	219

6	ETIKA	223
6.1	<i>Svoboda vůle</i>	223
6.1.1	Teorie a praxe	223
6.1.2	Vnější a vnitřní svoboda	224
6.1.3	Vnitřní svoboda a praktický rozum	227
6.1.4	Dobro a zlo	230
6.1.5	Svoboda a determinismus	232
6.2	<i>Svědomy</i>	234
6.2.1	Mravní apriori	235
6.2.2	Aplikace	236
6.2.3	Autonomie svědomí	237
6.2.4	Svědomy před jednáním a po něm	238
6.3	<i>Problém norem</i>	238
6.3.1	Problém teoretické souvislosti	239
6.3.2	Empiristická etika	241
6.3.3	Cíle, které jsou zároveň povinnostmi	242
6.3.4	Seberealizace	243
6.3.5	Hodnoty lidské praxe	245
6.3.5.1	Svoboda na základě přírody	245
6.3.5.2	Svoboda na základě lidství	246
6.3.5.3	Etický paradox (7.4.2)	248
6.3.5.4	Teorie a poiésis	250
6.4	<i>Sociální etika</i>	251
6.4.1	Hlavní směry sociální etiky	252
6.4.1.1	Liberalismus	252
6.4.1.2	Socialismus	255
6.4.1.3	Křesťanská sociální nauka	257
6.5	<i>Filozofie práva</i>	259
6.5.1	Právo a etika	260
6.5.2	Odůvodnění práva	261
6.5.3	Trest	263
6.6	<i>Přehled</i>	265
7	BŮH	267
7.1	<i>Kritika náboženství</i>	267
7.1.1	Feuerbach	267

7.1.2	Marx	269
7.1.3	Nietzsche	270
7.1.4	Freud	270
7.1.5	Carnap	271
7.1.6	Sartre	271
7.1.7	Sölleová	272
7.1.8	Přehled	272
7.2	<i>Filozofická nauka o Bohu</i>	273
7.2.1	Ontologická otázka po Bohu	273
7.2.1.1	Důkaz kosmologický a teleologický	274
7.2.1.1.1	Kosmologický důkaz	274
7.2.1.1.2	Teleologický důkaz	275
7.2.1.2	Bůh v řeči analogie	276
7.2.1.3	Ontologický pojem Boha	279
7.2.2	Otázka Boha ve filozofii Já	281
7.2.2.1	Kantova kritika důkazů z filozofie bytí	281
7.2.2.2	Bůh jako regulativní idea	282
7.2.2.3	Bůh jako praktický postulát	283
7.2.3	Otázka Boha ve filozofii ducha	285
7.2.3.1	Ontologický důkaz	286
7.2.3.2	Kritika ontologického důkazu	289
7.3	<i>Výhledy</i>	290
7.4	<i>Rovina víry</i>	291
7.4.1	Víra a filozofie	291
7.4.2	Ten, kdo naslouchá slovu	293
7.4.3	Totální experiment	294
HLAVNÍ DÍLA EVROPSKÉ FILOZOFIE		296
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY		299